

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

KÜLFÖLDI SZEMLE

KIADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

7.évf.

1961.

9.sz.

VEZETŐ SZOVJET KÖNYVTÁROSOK NYILATKOZNAK AZ SZKP XXII. KONGRESSZUSÁRÓL

A szovjet könyvtáros-folyóirat, a *Bibliotekar'* 1961. évi 11. számában számos vezető könyvtáros nyilatkozatát közli az SZKP XXII. Kongresszusával kapcsolatban. A lap vezércikkét V. Efimova, a leningrádi Könyvtárosképző Főiskola dolgozója, a Kongresszus küldötte írta.

Az alábbiakban a nyilatkozatok közül ismertetünk néhányat.

GAVRILOV, N.: Vneszem szvoj vklad v posztroenie kommunizma. = *Bibliotekar'*. /Moszkva/. 1961. 11. no. 3-4. p.

Mi is hozzájárulunk a kommunizmus felépítéséhez.

KONDAKOV, I.: V centre vszej detatel'noszti. = *Bibliotekar'*. /Moszkva/. 1961. 11. no. 4-5. p.

Munkánk középpontja.

MASZLOV, N.: Nacsalo nasej rabotü. = *Bibliotekar'*. /Moszkva/. 1961. 11. no. 5-6. p.

Munkánk kezdete.

ABRAMOV, K.: Gotovit' kvalificirovannüe kadrü. = *Bibliotekar'*. /Moszkva/. 1961. 11. no. 6. p.

Képezzünk szakképzett dolgozókat.

N. Gavrilov, a Szovjetunió Művelődésügyi Minisztériuma Könyvtári Főfelügyelőségének vezetője szerint a könyvtárak jelenleg legfontosabb feladata az, hogy az olvasókhöz eljuttassák a XXII. Kongresszus anyagát és a Párt programját, aktiv segítséget nyujtsanak a propagandistáknak, a szervezett pártoktatásban résztvevő dolgozóknak és a

marxi-lenini elméletet önállóan tanulmányozóknak.

A könyvtárak másik fontos feladata: a dolgozók munkához való kommunista viszonyának kialakítása.

A Párt programja igen nagy jelentőséget tulajdonít a felnövekvő nemzedék kommunista szellemben való nevelésének. E tekintetben igen felelősségteljes feladat hárul az iskolai, illetve az ifjúsági könyvtárakra és azok emberformáló munkájára.

A XXII. Pártkongresszus határozatai rámutattak a társadalomban rejlő hatalmas erő jelentőségére. A társadalom egyes tagjai mind nagyobb mértékben részt vesznek a könyvtárak munkájában és a könyvtári tanácsok útján vezetik és ellenőrzik a közművelődési könyvtárakat. A társadalom erőinek bevonása a könyvtár sokrétű munkájába, a társadalomnak a lakosság könyvellátásában való részvétele a közművelődési könyvtárügy továbbfejlődésének egyik fő iránya.

Napjainkban állandóan emelni kell a pedagógus szerepét betöltő könyvtáros szakképzettségét és lehetőleg mentesíteni kell őt mindennemű szükségtelen nyilvántartási stb. munkától; ennek megfelelően előbbre kell lendíteni a központi katalógizálás és osztályozás ügyét, mind több és több technikai folyamatot gépesíteni kell. Ezáltal több idő marad az olvasóval való egyéni foglalkozásra s így a könyvtárosok - a kulturális front többi munkásával együtt - még nagyobb mértékben hozzá tudnak járulni munkájukkal a kommunizmus megvalósításához.

I. K o n d a k o v , a Lenin Könyvtár igazgatója megállapítja, hogy a Lenin Könyvtárnak, mint a Szovjetunió központi könyvtárának, legalapvetőbb feladata ma az SzKP XXII. Kongresszusa anyagának és határozatainak propagálása és ilyen irányú segítségnyújtás a Szovjetunió valamennyi könyvtárának.

A Lenin Könyvtár minden dolgozója maradéktalanul magáévá teszi a XXII. Kongresszus történelmi jelentőségű határozatait s ennek végrehajtása érdekében tevékenységének középpontjába, az eszmei és művészi szempontból magasrendű, az ismeretek minden ágát felölelő könyvek széleskörű propagandáját teszi.

A Könyvtár számos kiállításon mutatja be a Kongresszus anya-

gával kapcsolatos irodalmat. A bibliográfiai osztály most rendezi sajtó alá azoknak a bibliográfiai és módszertani közleményeknek a gyűjteményét, amelyek a Kongresszus anyagának propagálásához nyújtanak segítséget az ország közművelődési könyvtárainak. Az írásbeli módszertani kiadványokon kívül helyszíni kiszállásokkal segítik a könyvtárosokat a propagandamunka eredményesebb elvégzésében. Ezáltal még szorosabbá válik a könyvtárak kapcsolata a termeléssel és a gyakorlati élettel.

A Lenin Könyvtár dolgozói érzik azt a roppant felelősséget, ami a Párt által kitűzött feladatokból folyóan rájuk hárul, ennek megfelelően minden erejükkel és képességükkel igyekeznek elősegíteni a kommunista társadalom mielőbbi felépítését.

A leningrádi Krupszkaja Könyvtárosképző Főiskola prorektora, N. M a s z l o v , a következőkben látja a Főiskola feladatát az SzKP XXII. Kongresszusának határozataival kapcsolatban:

A kiválóan képzett, széleskörű elméleti felkészültséggel és politikai tájékozottsággal rendelkező szakemberek nevelésének érdekében a Főiskola tanárai arra törekcszenek, hogy önálló munkára ösztönözzék a hallgatókat, fejlesszék alkotókészségüket, érdeklődést ébresszenek bennük az elmélet és a gyakorlat elmélyült tanulmányozása iránt.

A Főiskola az oktatómunka tökéletesebbé tétele érdekében 1962 elején módszertani értekezletet szervez a professzorok és az előadók részére. A hallgatók a leningrádi könyvtárakban végeznek gyakorlati munkát - társadalmi munkában.

A Főiskola a nappali tagozat mellett különös figyelmet fordít az e s t i , illetve a l e v e l e z ő tagozatra, annál is inkább, mert e két utóbbi tagozat hallgatóinak létszáma négyszeresen meghaladja a nappali tagozatét.

A Főiskolán az oktatás differenciáltan folyik. Befejezés előtt áll az ujonnan szervezett tanszakok (műszaki könyvtárak és a könyvkereskedelem gazdaságtana a levelezőtagozaton és a műszaki, illetve a gyermekkönyvtárak tanszaka az esti tagozaton) tanterveinek és módszertani segédleteinek kidolgozása.

A XXII. Kongresszus új szakaszt nyitott a tanárok és előadók

t u d o m á n y o s munkásságában is. A szaktanszékek előadói kötelesek az időszerű k ö n y v t á r t u d o m á n y i és b i b - l i o g r á f i a i kérdések kidolgozásával foglalkozni. A Főiskola tudományos munkájának középpontjában a következő témák állnak: az olvasószolgálat formáinak és módszereinek tökéletesítése; a könyvtári hálózat szervezésének és tervezésének kérdései; a társadalom szerepének fokozása a könyvtárak munkájában; a bibliográfiák és a tájékoztató kiadványok felhasználása. A felsorolt problémák kidolgozásához kísérleti és vizsgálati bázisul Leningrád város egyik kerületi könyvtára, illetve a Leningrád megyében lévő tosznenszki járás könyvtárai szolgálnak.

K. A b r a m o v , a moszkvai könyvtárosképző főiskola könyvtártudományi tanszékének vezetője, így foglalja össze azokat a feladatokat, amelyek a főiskolára várnak az SzKP XXII.Kongresszusa után:

1. Az oktatás eszmei és elméleti színvonalának emelése, az oktatásnak a gyakorlati munkával való összekapcsolása.

2. A levelező és esti tagozat kiszélesítésével kapcsolatban a következő tankönyvek előkészítése: Lenin a könyvtárakról; A műszaki könyvtárak gyűjteményei; A szovjet könyvtárak munkájának szervezése. Nyomtatásban adják közre a következő előadásokat: A megyei könyvtárak helyismereti állománya; A műszaki irodalom osztályozása a közművelődési könyvtárakban.

3. Egyik központi feladat a könyvtárak gyakorlati tapasztalatainak tanulmányozása és általánosítása; a k ö n y v t á r t u d o m á n y , illetve b i b l i o g r á f i a e l m é - l e t e legidőszzerűbb kérdéseinek kidolgozása.

4. 1962 elején a Lenin Könyvtárral karöltve cikkgyűjteményt adnak közre a lakosság könyvtári ellátásának megszervezéséről; ez a mű egyrészt képet ad majd a városi, illetve községi közművelődési könyvtárak hálózatának telepítésével kapcsolatos legfontosabb problémákról, másrészt ismerteti azokat a tapasztalatokat, amelyeket a hatóságközi egységes könyvtári ellátás tervével kapcsolatban szereztek.

5. A szabadpolc-rendszer kérdésének beható tanulmányozása és

ezzel kapcsolatban széleskörű tudományos munkaértekezlet szervezése Moszkva város és környéke könyvtárosainak számára.

6. A társadalom fokozottabb bevonása a könyvtárak munkájának vezetésébe és ellenőrzésébe; ezzel kapcsolatban cikkgyűjtemény közreadását vették tervbe és egy széleskörű konferencia előkészítésével foglalkoznak. (PS)

MŰSZAKI FEJLŐDÉS A KÖNYVTÁRAKBAN

A XEROGRÁFIA ALKALMAZÁSA A KONGRESSZUSI KÖNYVTÁRBAN

F 2470. HOLMES, Donald C.: A xerográfia felhasználása a Kongresszusi Könyvtárban. (Electrostatic photo-reproduction at the U.S. Library of Congress.) = Unesco B. Libr. 15. vol. 1961. 1. no. 18-20, 24. p. Illusztr.

A Kongresszusi Könyvtár fényképmásoló szolgálata - két év alatt megszervezve egy

uj technikának: a xerográfia nevéen ismert eljárásnak az alkalmazását - kiszélesítette tevékenysége körét. Ennek az eljárásnak az alkalmazása - amint ez különben előrelátható volt - jelentős módosításokat tett szükségessé a laboratóriumnak mind technikai eljárásaiban, módszereiben, mind a szervezetében. Ezenfelül az igénylések olyan nagymértékben megnövekedtek, hogy 1959 vége felé az 1958 márciusában a Haloid Xerox cég által előállított Copyflo készülékhez még egy, ugyanilyen márkájú készüléket kellett beszerezni.

Az új technika lehetővé teszi, hogy hatékonyabban és gazdaságosabban hajtsuk végre azoknak a munkálatoknak nagy részét, amelyek azelőtt egy sereg új művelet elvégzését igényelték.

A folyamatosan működő xerográfikus készülékek megjelenése előtt rendszerint kontakt másolatokhoz, vagy a 35 mm-es mikrofilmekhez folyamodtak, hogy kielégítsék a tudósok és a kutatók igényeit. E kétféle másolat közötti választást sokszor tisztára gazdasági megfontolások döntötték el: a fotokópia, amelynek előállítása sok időt vesz igénybe, olyan drága, hogy gondolni sem lehet